

12. Závěr

I přes svou dlouhou historii je u nás rozhodčí řízení stále institutem rozvíjejícím se a získávajícím teprve svou popularitu. Velkého pokroku bylo dosaženo zejména přijetím zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, kdy byl rozsah sporů projednávaných v rozhodčím řízení rozšířen i na vnitrostátní spory. Popularita rozhodčího řízení neustále stoupá, a to nejenom u nás, ale především celosvětově. Příčinou tohoto zvyšujícího se zájmu jsou nesporně základní charakteristické rysy tohoto způsobu rozhodování sporů, jako je rychlost, neformálnost, neveřejnost a někdy zpravidla také (i když ne vždy) nižší náklady řízení. S růstem podnikatelských aktivit soukromého sektoru a konkurence roste i zájem na včasné stabilizaci majetkových poměrů podnikajících osob v případě vzniku sporu. Té bude při řešení daného sporu zajisté lépe dosaženo využitím rozhodčího řízení, kde rychlost řízení je jednou z hlavních priorit. Na druhou stranu nelze opominout rizika, které s sebou tento způsob řešení sporů přináší. Uvedené přednosti rozhodčího řízení umožňuje zejména minimální stanovení závazných procesních podmínek a v tomto směru tedy kladení důrazu na dohodu stran. A právě tato úprava postupu řízení, obsažená v dohodě stran, či určená samotnými rozhodci, může významným způsobem ovlivnit kvalitu řízení a tím i jeho výsledek. Neméně důležitým faktorem pro řádný průběh řízení je výběr rozhodců. Zde mají strany, díky velmi liberálním zákonným podmínkám pro výkon funkce rozhodce, možnost vybírat tyto osoby z velmi širokého spektra osob. Je tedy na stranách aby vybraly kvalifikovanou osobu vzhledem k povaze a charakteru sporu, a za svůj výběr nesou také odpovědnost.

Lze tedy jen doporučit, aby zejména v případech řízení ad hoc byly strany již při uzavírání rozhodčí smlouvy dostatečným způsobem informovány o možných problémech v rozhodčím řízení a vlastní úpravou obsaženou v rozhodčí smlouvě tyto problémy eliminovaly. Jedná se především o úpravu způsobu určení rozhodců, otázky jejich odměn, úpravu pravidel řízení, včetně místa řízení, doručování písemností, možnosti přezkoumání rozhodčího nálezu jinými rozhodci, atd. Řešení těchto otázek se

lze většinou vyhnout založením pravomoci některého ze stálých rozhodčích soudů, podrobení se pravidlům těchto soudů a využitím jejich administrativního zázemí.

I přes veškeré výhody rozhodčího řízení nelze v žádném případě opominout, že základní ochranu práv a povinností vyplývajících z právních vztahů nám poskytuje stát prostřednictvím svých orgánů – nezávislých a nestranných soudů. V této souvislosti je vhodné také upozornit na aktuální vývoj právní úpravy zejména civilního procesu. Již řadu let je v pozornosti možná rekonstrukce civilního procesu. Cílem je zejména zrychlit řízení před soudy, učinit jej efektivnějším a hospodárnějším. Významnou úlohu v těchto snahách má vývoj evropského práva a doporučení Rady Evropy, která se snaží modernizovat civilní proces, tak aby se stal skutečně rychlejším a pružnějším.⁵⁵

⁵⁵ Více o možném budoucím vývoji civilního procesu srov. Winterová, A. a kolektiv: Civilní právo procesní, 5. aktualizované vydání doplněné o předpisy evropského práva. Praha: Linde Praha, a.s., 2004, str. 55